

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈՒԵԼԵԱՆԸ

ԵՒ

ԱԶԳԱՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԻՐ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԿԵՍ ՄԻԼԻՈՆ ՏՈՒԱՐԻ ՀԱՆԳՎԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

(ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՏԻԱՐ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ 42րդ ԸՆԴԷՀ ԺՈՂՈՎՐԸ ՄԷՋ)

ՅՈՒԵԼԵԱՆԻ ՏԱՐԻ

1956 տարին հոգեկան համատարած զոհունակութեան, ցնծութեան ու հպարտութեան թուական մը պիտի ըլլայ Հ. Բ. Ը. Միութեան քաղաքագրական-համեմատական, բարեկամներուն եւ կրնամ ըսել՝ ամբողջ հայ ժողովուրդին համար:

1956 Ապրիլ 15ին Հ. Բ. Ը. Միութիւնը կը լրացնէ իր գոյութեան յիսնամեակը եւ անոր Ոսկի Յօրհանը՝ այդ թուականէն սկսեալ ամբողջ տարւան ընթացքին՝ պիտի տօնախմբուի աշխարհի ամէն կողմերը, մինչեւ այն հեռուոր անկիւնները ուր մեր կազմակերպութիւնը ափ մը անդամներ ունի եւ կամ ուր հայ սիրտերուն բարասումը անհաղորդ չի մնար մեր ազգային կեանքին:

Պատմական թուական մը կ'ողջունենք ուրեմն յառաջիկայ Ապրիլ 15ին կը հասնին նշանակալից հանգրուանի մը, որ բարձունք մըն է. եւ որուն կատարէն երբ ղէպի եւս դարձած մեր կարած ճամբան պիտի չափենք. մեր աչքերը պիտի սեւեռենք նաեւ, մանաւանդ, մեր առջեւ քաջուող հորիզոնին՝ ղէպի ուր կը քալենք:

Յետադարձ անկարկ մը այս օրհնեալ Միութեան ծագումին. անուրիս ու հայ կեանքին մէջ կատարած դերին վրայ՝ խորհրդածութիւններու ամբողջ աշխարհ մը կը քանայ մեր առջեւ: Հրաշքի մը համագործակցութեամբ, անոր գոյութիւնը, յարատեւ գորացումը, ծաւալումը, ու միանգամայն մեր ժողովուրդը հարուածող աղէտներուն, դաժան կարօտութեանց ղէպ անոր անգեղեցիկ ու անխոնջ պայքարը, յիսուն տարի անգաղար: Պատմական կեանք ունեցող ազգերը միայն կրնան Հ. Բ. Ը. Միութեան նման հաստատութիւններ հիմնել, օրէնքի ուժով, կամ կրնան նման կազմակերպութիւններ մէջանող ընդլայնած ժողովուրդները, իրենց աւելորդէն տալով. քանի որ իրենց բազմազանութիւնը կեանքի յատուկ համայնական պէտքերը կը հոգացունին իրենց կառավարութիւններուն կողմէ:

Հայուն հոգեկան անխորհակելի զօրութիւնը

Բռնաւոր լուծի մը տակ դարերով տառապեցանք, կողոպտուելով, հարստահարուելով ու շարժուելով. քայքայեցանք ինք մեր կանգուն պահեց մեզ: Այդ ոյժը մեր հոգեկան անպարտելի զօրութիւնն էր. ինքնուրոյն ժողովուրդ մը, ազգերու խառնարանին մէջ՝

մեր անցեալով մեր արժէքով մեր բարոյական բարձր ստորագրելներով առանձին ազգ մը ըլլալու մեր խորհրդածութեան գիտակցութիւնը: Ամէն հայու մէջ այդ զիտակցութեան անշէջ լոյսը. իր ազգային եսին մոլորէն փարումը, մեր փրկութեան միակ լատեն է եղած եւ մեզի կատարել տուած է զորձեր, որոնք մերինին նման փոքր ժողովուրդի մը համար անհնար պիտի թուէին:

Հոգեկան այս փրկարար լոյսը, որ մեր պատմութեան հին դարերէն սկսեալ անհաճախմային պահերու մէջ միշտ ուժգին թափով մը շողացած է ընտրեալ հայորդիներու վրայ, եւ անոնցմէ մեծանուն արքաներ, Սուրբ Հայրապետներ, մշակոյթի ռահմիւրդներ եւ ազատագրութեան հերոսներ հանգեցրած է մեզի, մեր օրերուն անգամ մը եւս իր ամբողջ շարափով ողորդեց եզական անմնադրութիւն մը. որպէսզի իր օրհասական մարտառութեան մէջ այս ազգը անշոյս եւ անապաւն չլլուի:

Կարելի չէ տարտուտել թէ Միւսայի անապատին մէջ Խորաշէյի որդիները առաջնորդող լուսնոյն սիւնին նման՝ ճառագայթներու անտեսանելի խումբ մըն ալ մեր ուղեցոյցն է եղած եւ անոր շնորհիւ է որ թաւաղվոր չենք անհետացած մեր ճամբուն վրայ քաջուող խառնարակու անգուններուն մէջ:

Հ. Բ. Ը. Միութեան անշուք միջոցներ

Առանց այս համագումրին, այսինքն առանց ողբերուն այդ լոյսին ազգումին հաւատալու. ինչպէս կարելի է քաջարեւ Հ. Բ. Ը. Միութեան ծագումը օտար հողի վրայ. մեր ազգային կեանքին տրտում ու վհատ մէկ պահուն. ազնուապետական կենցաղով անմնադրութեան մը կողմէ. որ իր ժողովուրդին լիզումն անգամ չէր խօսեր: Մեզի համար ալ ճիշդ չէ՝ ուրեմն Մարգարէին խօսքը երբ կ'ըսէ՝ «Եւ յնգիստոսէ կոչեցի զօրդի իմ»:

Հայութեան այդ ընտրեալ որդին, Մեծն Պողոս Նուպար, 1906 Ապրիլ 15ին, Նեղոսի ափին վրայ մարմին տուաւ իր հանճարեղ յայացումին որով իր միտքը ապահովաբար գրաւուած էր տարիներէ ի վեր. եւ զոր երկար խոհութիւններով հասցուցած էր. անոր դերը, ամբողջութեամբ ու ապագան պայծառօրէն նախապատկերելով իր ներաշխարհին մէջ: Եւ երբ իր անմահ գործակիցներուն հետ հանդիսաւորապէս ստորագրեց Հ. Բ. Ը. Միութեան ծննդեան վկայա-

գիրք, հայ կեանքին պարզեցեց զօրաւոր, փրկարար հաստատութիւն մը որուն կարօտէն կը տառապէինք։

Միութիւն՝ բոլոր բարի կամքի տէր ազգակիցներու, միութիւն անոնց այլաթիւանակն զգացումներուն, ճիգերուն ու զոհաբերութեանց՝ իրենց ժողովուրդին ցաւերը դարձանելու, անոր նիւթական ու մատաւրական վերելքին ծառայելու վեհագոյն նպատակին համար։ Այսպիսի ծրագիր մը, որ անկարելի երազներու չէր ձգտեր եւ վերացական տեսութիւններու մէջ չէր մոլորեր, ուժեղ կերպով պիտի խօսէր ամէն հայու հոգիին։ Եւ յիսուն տարուան պատմութիւն մը ահա՝ կ'ապացուցանէ թէ ո՞րքան իմաստուն եւ յստակատես եղած են Հ. Բ. Ը. Միութեան միշտ օրհնեալ Հիմնադիրն ու իր առաջին գործակիցները։

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ազգին մեծագոյն կազմակերպութիւնը դարձաւ իր հիմնարկութեան առաջին օրերէն սկսեալ։ յայտ, ապահովութեան, փաստաթղթերի խորհրդի մը եղաւ, եւ անխտիր անոր շուրջ համախմբուեցան ամէն զանազան հայեր, մեծատուն, առեւտրական, աշխատուոր, այր, կին եւ երիտասարդ։ Ճշմարիտ ազգային միութիւն մը՝ որուն միշտ բաղձացեր էինք՝ հրաշքի մը պէս կ'իրագործուէր ահա։

Երբեմնային շատակ մեր Հիմնադիրը ինք տուաւ նաեւ առատածեռութեան ազգանշանն ու առաջին օրհնակը, եւ յիսուն տարի շարունակ ու մինչեւ այսօր ազգին սիրով վառուած հոգիներ, Միութիւնը զօրացուցին իրենց մեծագումար նուիրատուութիւններով կամ նոյնքան թանկագին իրենց ճակտին համեստ վաստակով։ Տուին ամէնքն ալ եւ կուտան դեռ, որովհետեւ անոնք եւ կը տեսնեն թէ Միութիւնը իր առածը կը վերագործնէ ազգին, անոր ցաւերուն սպեղանի եւ անոր հոգեկան կարիքներուն դարման հայթայթելով։

Արագ ակնաւիզ մը Հ. Բ. Ը. Միութեան փրկարար գործին վրայ

Այսպէս յիսուն տարի շարունակ զօրացաւ ու ծառայեցաւ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը, առանց ամենափոքր ընկիւղում մը ունենալու, հայ ժողովուրդին զուրգօրանքովը շրջապատուած, շնորհիւ երախտաշատ վաստակաւորներու եւ զործիչներու անգնահատելի ջանքերուն, որոնց անունները յիշել շատ երկար պիտի բլլայ հոս եւ որոնց անշուշտ մեր յարգանքի սրտագին տուրքը պիտի մատուցանենք Յոբելեանի հանդիսութեանց առեւել։

Ինչ ըրաւ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը այս յիսուն տարուան ընթացքին։ Շատ երկար պիտի բլլար իր ծառայութեանց թուումը կատարելի, Համառօտ եւ թերի ակնարկ մը իսկ ցոյց կուտայ թէ ի՞նչ նախախնամական զեր մը կատարած է ան հայ կեանքին մէջ, իր հիմնարկութեան վաղորդայնին իսկ, ան իր ուշադրութիւնը կեդրոնացուց մեր բնագաւառի հեռաւոր անկիւններուն վրայ, թշուառութեան մատնուած երկրագործ համայնքներու օգնութեան հասաւ, անոնց համար կը թարաւաններ հաստատեց եւ աշխատեցաւ արտագաղթի շարժումը կասեցնել։ Նոյնպէս այդ շրջանին է որ նովկասի աղէտեալներուն եղբայրա-

կան ձեռք կարկառեց, յետոյ, Ատանայի ջարդին զոհերուն մեծագոյն հոգածութիւնը ինք ստանձնեց։ Մեծ նշանակիչ բազմահազար խլեակներուն ամենագորաւոր ապաւէնը ինք եղաւ, իր որդանոցներով, այրիանոցներով, արհեստանոցներով եւ խնամատարական բազմապիսի կայաններով։ Ապա, Հայաստանի մէջ մայրանոց, ակնարժեքաւոր, կատարարութեան հաստատեց, Նուպարաշէնի ձեռնարկը ծրագրեց եւ յաջողաց, ու միանգամայն, 1932էն սկսեալ, զառութեան հայութեան մէջ սկսաւ կրթական գործունէութեան մը որ հետզհետէ ընդարձակուեցաւ եւ հասաւ այսօրուան փայլուն, նախանձելի վիճակին։ Գիտէք թէ հայրենագործի պատմական նշանակութիւն ունեցող մեծ գործին մէջ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ի՞նչ վճռական զեր մը կատարեց. ձեռք ծանօթ է նաեւ թէ վերջին պատերազմի առեւել իր կատարած բառորդ արդիւն է կէս միլիոն տուրքի հաւգանակութեանց արդիւնքով ի՞նչ ճակտական օգնութիւն հասցուց լիբանանի, Սուրիոյ եւ Յունաստանի զաղութներուն, եւ ապա՝ կուրդի զաղարու մէջ վերջ՝ նաեւ Եւրոպայի բոլոր երկիրները զանուղ մեր կարօտեալներուն։ Դեռ թարմ է իր վերջին ձեռնարկը՝ զարոցաշինութեան ծրագիրը։ Մերժաւոր Արեւելքի մէջ ճիշդ 100 հաա խարխուլ, անքնակելի վարժարաններ կանոնաւոր կերպով նորոգուեցան եւ 10 հաա ալ ի նորոյ շինուեցան։

Այս շատ հարեւանցի թուումով կարելի չէ տարտամ գողափար մը իսկ կազմել Հ. Բ. Ը. Միութեան կատարած գործին մեծութեան վրայ։ Ան ազգին համար մինչեւ այսօր տաւր միլիոն տուրքէ աւելի զուժար ծախսած է եւ կը խորհիմ թէ այս թուանշանը բաւական իմաստովից է ինչինին։

Յայտարարութեանս այս մասը եզրակացնելու համար, բաւական կը նկատեմ ըսել թէ ամէն անգամ որ մեր ազգային կեանքը ցնցումի մը ենթարկուած է աղէտի մը կամ զճախտութեան մը հետեւանքով, կամ ամէն անգամ որ մեր ժողովուրդը՝ զաղթաշխարհի որեւէ մէկ անկիւնը՝ կենսական կարօտութեան մը առեւել գտնուած է, Բարեգործականը պատրաստ եղած է անհրաժեշտ օգնութիւնը փութացնելու։ Ասոր իրենց վերջին ապացոյց յիշեմ Պաղեստինի պատերազմին պատճառով ծանր կացութեան մը մատնուած Երուսաղէմի մեր վանքին եւ հոն ապաստանած զաղթականներուն Միութեանս կողմէ ընծայուած աջակցութիւնը՝ որ 90,000 տուրքի կը յանգի. բացի դեղորայքի, փոշի կաթի եւ հագուստեղէնի հայթայթումներէն։

Պատկերը զոր ուրուագծեցի, կը վերաբերի Հ. Բ. Ը. Միութեան անցեալ եւ ներկայ գործունէութեան. — Ի՞նչ կենսական նպատակներու պիտի սեւեռենք մեր ուշադրութիւնը անմիջական ապագային, այսօրեան վաղը։ Միութեան Յոբելեանը ոչ թէ միայն ճառերով ու ծափերով պանծացնելու, այլ զայն նոր իրագործումներու մեկնակէտ մը ընելու համար։

Մեր կրթական գործը նոյն թափով պիտի շարունակենք անշուշտ։ Ունինք 3 սեպտական երկրորդական վարժարաններ, 5 նախակրթարաններ, կարեւոր գումարներով կ'աջակցինք ազգին 3 դպրեւանքներուն, կ'օգնենք 100է աւելի կարօտ շարժաններու եւ

կանոնաւոր կրթաթոշակներ կը յատկացնենք 130 ի չափ համալսարանական արհեստագիտական եւ երկրորդական ուսմանց հետեւող սաններու: Ազգային դաստիարակութեան գործին ուրիշ ձեւերով ալ կը ստատարենք, բայց չեմ ուզեր մանրամասնութեանց մէջ մտնել: Երթական այս մեծ ձեռնարկները մեր հոգածութեան առարկան պիտի մնան:

Պիտի շարունակենք նաեւ մեր խնամատարական գործը, այսինքն մեր դարմանատուններով ու զանազան կարգի նպաստներով օգնութեան պիտի հասնինք մեր կարօտ ազգակիցներուն:

Կրթական եւ խնամատարական այս զոյգ նպատակներուն համար տարեկան 325,000 — 850,000 տուր կը ծախսենք եւ այս յատկացումները պիտի չնուազեցնենք:

Մշակութային նոր ձեռնարկներու ծրագիր

Յօրեւանի յիշատակելի եղելութեան առթիւ, Կեդր. վարչութիւնը մշակած է նոր ծրագիրներ ու նախատեսած է զանոնք իրագործելու միջոցը: Մեր ուշադրութիւնը պիտի սեւեռենք հայ մշակոյթին եւ Ամերիկայի մէջ նոր սերունդին հայապահպանման գործին վրայ:

Մեր մշակոյթին ամենագորտոր ազգակր եւ անոր հարազատ հայելին մեր գրականութիւնն է: Դժբախտաբար, զաղթաշխարհի մէջ հայ գրականութիւնը իր հոգեվարքի ժամերը կ'ապրի: Անոր զանազան ճակատներուն մէջ, — բանաստեղծութիւն, վիպագրութիւն, թատերգութիւն, պատմագրութիւն, քառյակներ, եւ այլն —, շատ բիշ են մեծարժէք գործերն ու տաղանդաւոր գործիչները: Արդ, գրականութիւնը բառին իսկական իմաստով մեր հոգեկան սնունդն է. առանց անոր, ազգային զգացում, մեր ժողովուրդին անցեալ ու ներկայ կեանքին ծանաչում, մեր դարաւոր աւանդութեանց հաւատարմութիւն եւ մանաւանդ ցեղային հպարտութիւն՝ գոյութիւն չեն կրնար ունենալ: Եւ երբ ժողովուրդ մը այս ամէնը չունի, այլապէս ինչ եւ օտարացումի վտանգին պատրաստ զօժ մըն է: Խօսքս անշուշտ զաղթաշխարհի մասին է միայն, որուն ազգային ինքնութեան պահպանումը Հ. Բ. Ը. Միութեան մեծագոյն մտահոգութիւնը կը կազմէ:

Որոշած ենք ուրեմն հայ գրականութիւնը, եւ անոր հետ նաեւ հայ արուեստը՝ իր բոլոր ճիւղերով՝ քաջալերել, արժէքաւոր գործեր հրատարակելով ու անոնց հեղինակները վարձատրելով:

Որոշած ենք հայ մտքի առաջնորդներ պատրաստել, ակնեւեւ տաղանդի մը պայացոյցները տուող երիտասարդներու դիւրութիւններ ընծայելով որպէս զի եւրոպական մեծ համալսարաններու մէջ իրենց մասնագիտութիւնը կատարելագործեն:

Որոշած ենք դարձեալ եւրոպական համալսարաններու մէջ ընտիր ուսուցիչներու խումբ մը պատրաստել մեր երկրորդական վարժարաններուն համար:

Ինչպէս զիտէք, երկու տարի առաջ ծրագիր մը մշակած էինք օգնութիւն ընծայելու հայ մտքին ու դաստիարակութեան վաղեմի մշակներուն որոնք կարօտութեան մատնուած են: Այդ ծրագիրը եւս պիտի գործադրենք:

Տարիներէ ի վեր արդար զանգատներ կը լսուին թէ ամերիկացի զաղութը Բարեկրօնական լրուած կալուածն է, կամ աւելի ճիշդը՝ անոր շահագործման դաշտը. ամերիկահայութիւնը Միութեան արտասահմանի ձեռնարկներուն համար կուտայ առատօրէն, կ'ըսեն, բայց իր իսկ ամենակենսական մէկ պէտքը ուշադրութեան առարկայ չէ եղած բնաւ: Այդ պէտքը նոր սերունդը հայ պահելու հարցն է, անյուշելի ըլլալու աստիճան դժուարին հարց մը՝ այս բարեկեցիկ, հին զաղութին մէջ. ուր մեծ երկրի մը ազատ քաղաքացիներն ենք եւ մեր գործի յարաբերութիւններով, մեր անհատական ու ընկերային կեանքով այնքան զօրաւոր կերպով կը կրենք մեր միջավայրին ազդեցութիւնը:

Անոր հետ մէկտեղ, կ'ընդունիմ թէ ազգային ինքնագիտակցութեան լոյսը, որուն վրայ բիշ մը ծանրացայ Ճառիս սկիզբը չէ չիւած մեր զաղութին մէջ. Թերեւս իր վերջին ուժգին թափով է որ ան կը շողայ այս քանի մը տարիներուն, վերահաս վտանգին ազդարարութիւնը տալով մեզի: Ինքնապահպանումի հզօր բնազդով միայն կարելի է քացատրել եկեղեցաշինութեան մեծ եռանդը որ կը տեսնուի քաղմաթիւ քաղաքներու մէջ. կը շատնայ նաեւ թիւը ազգային կեդրոններու, ախումբներու, գիտակից ծնողներ իրենց զաւակները ներկայանալու հարցով: Կ'ուզեմք որ անոնք կը օգտին մանաւանդ Հայ Եկեղեցին ծանշալու ու սիրելու ունինք նաեւ հայերէնի դասընթացները: Մեր ինքնութիւնը չկորսնցնելու նախանձախնդրութեամբ միայն կը քացատրուի, դարձեալ. կորովի երիտասարդներու կողմէ սկսուած այն շարժումը որուն նպատակն է Հարվարտ համալսարանին մէջ հայագիտական դասընթացք մը հաստատել՝ մեր մշակութային արժէքները ծանցնելու համար օտարներուն եւ մանաւանդ այս երկրին մէջ մեր նորահաս սերունդին, այսինքն անոր մտաւորական հատուածին:

Կեդր. վարչութիւնը, Ամերիկայի Կեդր. Յանձնաժողովին հետ համախորհուրդ, բաւական զբաղմունքներ ունենալով ծրագիր մը մշակած է Ամերիկայի մէջ տեղեկացի դաստիարակութեան գործին եւ հայապահպանման աշխատանքներուն ստատրեյալ համար: Այդ ծրագրին զիտուր գիծերը հետեւեալներն են. —

1. — Գաղութին հայ դպրոցներուն եւ հայերէնի դասընթացներուն համար նպատակադրման դասակարգի պատրաստել եւ հրատարակել:

2. — Կիրականացնել դպրոցներուն համար պատրաստել դասագիրքեր եւ այլ գրուիչ հրատարակութիւններ, Հայ ազգին ու եկեղեցիին մասին մեր մանուկներուն տարրական բայց ապաւորիչ ծանօթութիւններ տալու նպատակով:

3. — Նիւթական աջակցութիւն ընծայել այն պատանիներուն որոնք կը փափարին ազգային երկրորդական վարժարանի մը մէջ հայեցի դաստիարակութիւն ստանալ:

4. — Նոյն աջակցութիւնը ընծայել հայ դպրոցներուն եւ դասընթացներուն, որպէսզի մեր մայրենի լեզուն, պատմութիւնը եւ անոնց յարակից նիւթեր աւելի խնամքով ու արդիւնաւորութեամբ աւանդուին մեր մանուկներուն:

5. — Անգլիերեն լեզուով պատրաստելի եւ հրատարակելի գիրքեր՝ մեր պատմութեան, գրականութեան, արուեստներուն, մէկ խօսքով մեր մշակոյթին մասին, մեր ազգային արժէքները ճանաչելու համար մեր անգլիախօս հասարակութեան:

Կէս միլիոն թաւաւի հանգանակութիւն

Մշակութային եւ հայագիտական այս ընդարձակ ծրագիրը, արտասահմանի թէ Ամերիկայի մէջ, զոր ներկայացուցի շատ ամփոփ կերպով, մեծածախս բայց հրաւայական պահանջ մըն է գոր պէտք է գլուխ հանենք:

Երբ համազգային նշանակութիւն ունեցող ձեռնարկի մը անհրաժեշտութեան համոզումը է, բարեգործականը չէ վարանած գործի մեռնարկելու, ապաւինելով մեր ժողովուրդին ազգասիրութեան եւ զոհողութեան ոգիին: Այդ ոգիին շնորհիւ է որ կառուցուած է Նուպարաշէնը, փառաւոր իրականութիւն մը եղած է Ներգաղթը, կատարեալ յաջողութեամբ պատկուած է Գարոցաշինութեան գործը, ինչպէս նաեւ եղբայրական օգնութեան ընդարձակ ձեռնարկը վերջին պատերազմի աղէտեղներուն ու կարօտեղներուն:

Այս բոլոր մեծ իրագործումներուն մէջ կայ մեր ժողովուրդին աշխատանքը վաստակը, կամաւոր պատարագը, այսինքն անոր սիրտը, որովհետեւ աւոներ ամէնքն ալ կարելի եղած է գլուխ հանել խոշոր հանգանակութիւններով:

Հանգանակութիւն մը պիտի կատարենք նաեւ մեր մշակութային եւ հայագիտական այս նոր ծրագրին համար, ու նպատակակէտ որոշած ենք 500,000 տոլար: Բարեգործականի յիսուն տարիներէն իւրարանջիւրը 40,000ական տոլարով ողջունել ու պատուել խորհրդանշական իմաստ մը պիտի առնէ, առանց մեծ պահանջկատութեան: Հանգանակութիւնը պիտի բլլայ համազգային, այսինքն պիտի կատարուի ամէն երկիրներու մէջ, բայց հատկապի է թէ անոր ծանրութեան կեդրոնը Ամերիկան պիտի բլլայ դարձեալ:

Բացատրեցի արդէն թէ ինչ կենսական ու վեց նպատակներու համար պիտի գործածենք այս գումարը եւ չեմ ուզեր կրկնութիւններ ընել: Կը կործնեմ թէ Հ. Բ. Ը. Միութեան Ոսկի Յօրեղանքը չէինք կրնար աւելի վայելուչ կերպով սօսել: Մեր անմահանուն Հիմնադիրին, Մեծն Օղոս Նուպարի եւ իր գործակիցներուն յիշատակը չէինք կրնար խանդաղատանքով յարգել ու պանծացնել, բան ցոյց տալ թէ կը քալենք իրենց գծած ճամբէն, կ'աշխատինք մեր սիրելի ազգին միշտ աւելի վերելքին:

Ամերիկայի մէջ կատարուելի հանգանակութեան նախապատրաստական աշխատանքին մէկ մասը լրացուցած ենք արդէն, նշանակած ենք հանգանակիչ կեդր. Յանձնախումբը եւ հանգանակութեան վարիչը: Այս յայտարարութենէս վերջ գործի պիտի սկսին նաեւ արտասահմանի մեր մարմինները:

Անդամագրական աւելում

Բարեգործականի ոգիին տարածումը զօրաւոր ազդակ մըն է՝ մեր ազգային կեանքին մէջ աւելի միութիւն, համերաշխութիւն եւ համագործակցութիւն ստեղծելու: Մեր ժողովուրդին ճակատագրին հետ կապ ունեցող կենսական խնդիրներու մէջ, սուր՝ անհաշտ տարակարծութիւնները ու անոնց հետեւանք եղող հակընդդէմ, կոտորակուած գործունէութիւնները ուժեղու աւնպատակ վատնում, հիւժում են մեզի համար: Ամէն ողջամիտ հայ դիւրաւ կրնայ խորհրդածել Հ. Բ. Ը. Միութեան կատարած գործին նշանակութեան վրայ եւ ըստ այնմ որոշել իր դիրքը, այսինքն իր ջանքերն ու զոհողութիւնները միացնել ազգային այս մեծ կազմակերպութեան աշխատանքին, կամ հեռու մնալ անկէ:

Յօրեղանակ տարուան ընթացքին հետեւաբար, անդամագրական աւելում մը պիտի կատարենք ամէն երկիրներու մէջ, որպէսզի Բարեգործականին զաւթափառականը աւելի լայնօրէն ծառայի մեր ժողովուրդի բոլոր խաւերուն մէջ: Այս ձեռնարկին նպատակը նիւթական չէ ըսաւ, այսինքն եկամուտներու յաւելումը, այլ գերազանցօրէն բարոյական. միասնական ջանքերը, իրերաճատկացողութիւնը եւ սիրով իր գործակցութիւնը հրաշքներ կրնան գործել մեր կեանքին մէջ եւ լրջօրէն պիտի աշխատինք այս ուղղութեամբ:

Անդամագրական այս աւելումն ծրագրիւր պատրաստ է իր լայն գիծերուն մէջ եւ զայն ի մօտոյ պիտի հաղորդենք Միութեանս բոլոր մարմիններուն:

Ղերջացնելով, կը փափարիմ որ այս պատկառելի ժողովին յարգելի անդամներէն ամէն մէկը, ներկայ վայրկեանէն սկսեալ, ինքզինքը մեր զոյգ ձեռնարկներուն, հանգանակութեան եւ անդամագրական արշաւի բարոյիչը նկատէ եւ իր շրջանակին մէջ աշխատի անոնց լիակատար յաջողութեան համար:

Բացուած կը յայտարարեմ ուրեմն Հ. Բ. Ը. Միութեան Ոսկի Յօրեղանքի տարին, 1956ի մուտքէն սկսեալ:

Այսօրուրէն բացուած կը յայտարարեմ նաեւ Յօրեղանքի Կէս Միլիոն Տոլարի Հանգանակութեան մեծ ձեռնարկը եւ Անդամագրական Արշաւը: